

look at yourself in the mirror

Banaz:

En urovekkende sannhet

Tekst: Marie Madsen

En historie om en person med ekstraordinært mot og vilje i møte med en livstruende fare. Forvandler elendig stillhet for undertrykkelse til et behov for det mest grunnleggende av menneskerettigheter. Et gripende minnesmerke.

Banaz: a Love Story er en norsk-britisk dokumentarfilm fra 2012, som er regissert og produsert av tidligere internasjonale musikkprodusent, Deeyah. Filmen ble tildelt Emmy-prisen i 2013. Dette var Norges første Emmy-pris innen «nyhets- og dokumentarprogrammer» - kategorien. Filmen hadde britisk premiere på Raindance Film Festival i London i september 2012 og er nylig vist på Bergen internasjonale film festival.

Dokumentaren handler om Banaz Mahmod, en ung britisk-kurdisk kvinne som i 2006 ble drept av sin familie i et æresdrap med bakgrunn av at hun gikk i mot Kurdisk kultur og prøvde å velge et eget liv. Hendelsen brakte reaksjoner fra hele verden og stor internasjonal oppmerksomhet i media. Familien til Banaz prøve å slette alt minne om henne fra jordens overflate, og frem til nå, har stemmen til Banaz aldri blitt hørt. For første gang blir denne hjerteskjærende historien fortalt gjennom hennes egne ord, og historien om et usedvanlig politi-team som nektet å gi opp, og brakte hennes drapsmenn for retten. Opptak som aldri har blitt sett, har Deeyah vist frem med varmen, skjønnheten og motet til Banaz.

Filmen tar for seg et utrolig viktig og skjørt tema som trenger å få mer oppmerksomhet, men som samtidig få personer tør å fortelle noe om. Æresdrap er noe som er godt skjult, og dette kommer tydelig frem i dokumentaren. Hvem kan gå rundt i Englands kjente og vennlige gater, og tenke at noe slikt kan hende der?

Banaz's søster, Bekahl, en ung og modig kvinne som tør å stå frem og vise sin kjærlighet ved å stå frem i retten og vitne mot sin egen familie og samfunn, selv om hun vet at det leder henne inn i et liv for alltid i skjul. Men fremfor alt er filmen en handling av erindring. Alt viser til hvor viktig det er å få frem slike historier som resten av oss så gjerne vil ønske og ikke tenke at faktisk skjer.

At Bekahl har godtatt å være med i dokumentaren på tross av faren det kan sette henne i, gir et enda sterkere inntrykk på seerne. Selv om man bare kan se øynene hennes, kan man føle på sorgen og se tristheten i øynene hennes.

Lysen i filmen er ganske mørkt som viser til at dokumentaren tar for seg et seriøst tema. I bakgrunnen av intervjuobjektene er veggen helt svart. Dette er et bevisst valg som får frem tristheten og sorgen enda tydeligere til menneskene som blir intervjuet.

På grunn av at intervjuobjektene i filmen er filmet så pass nært får det frem at budskapet og kommentarene deres er seriøs. Innimellom i dokumentaren kan det komme en del viktig og interessant informasjon, men som samtidig kan ha litt kjedelige bilder

eller klipp til som kan få det til å virke mindre interessant. Det kan redde seg opp med at den kurdiske musikken i bakgrunnen kan gi en kulturell følelse. Alt i alt har dokumentaren med de fleste elementene som er med på å skape følelser og stemning i filmen.

Det trengs en dokumentar som denne for og virkelig få frem den stygge virkeligheten av hva disse kvinnene må lide gjennom. Vanligvis i slutten av en film, vil det være et stille øyeblikk, etterfulgt av snakking og latter. På slutten av denne filmen, kunne man kjenne på reaksjonene og følelsene til folk ligge lenge i ro i kinosalen etter at dokumentaren var ferdig.

Om denne dokumentaren fortjener Emmy-prisen er det ingen tvil om. Etter å ha sett dokumentaren sitter man igjen med tunge følelser. Banaz er et symbol på skrekk og håp i kampen for å overvinne undertrykkelse og utdaterte avskyelig kulturell praksis, praksis som hevder livene til tusenvis av andre kvinner som Banaz hvert år. Selv om filmen hovedsakelig handler om Banaz, gjør slutten et sterkt inntrykk ved bruk av bilder av andre glade og skjønnne jenter, hvor morderen og drapsmåten står ved siden av. Måten stillhet og stemmen til Bekahl er brukt, er fantastisk samtidig som er det er forferdelig og både se og høre på. På grunn av Deeyah's kjærlighet for historien, for Banaz og Bekahl, øker hun bevisstheten for æresdrap på en dyp og emosjonell måte. Hun danner et intimt bånd mellom sentrale aktører som kommer frem med forbausende vitnesbyrd.

Tittel: Banaz: A love story

Regissør: Deeyah

Utgivelsesår: 2012

Filmselskap: Fuuse Films

«Fritt ord» har støttet utvikling og produksjon av denne dokumentaren med til sammen 300 000kr.